

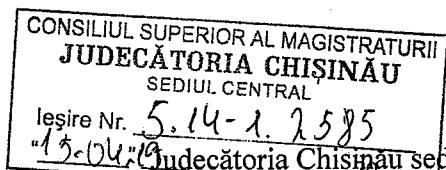
REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Central)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Central)

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

mun. Chisinau, Zelinski 13 street, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Strada Alexandru Lăpușeanu 28, Chișinău. MD- 2004.

Judecătoria Chișinău sediul Central- Botanica mun. Chișinău, str. Zelinski 13, et. 3, bir. 24-25 (judecător Gheorghe Mîtu). Vă expediază în adresa D-ră sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe cauza de insolvență SRL „Expauto Grup”, nr. 2i-1759/18.

Anexa: copia încheierii nr. 2i-1759/18 din 10.04.2019; sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Asistent judiciar

Balan Vadim

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28
Chișinău, MD-2004
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	799	
"17"	04	2019

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Avocat Corneliu Vlad – în interesele reprezentantului debitorului SRL "Expauto Grup" în proces de insolabilitate.
2. Adresa: mun. Chișinău, str. Decebal 139 B, oficiul 305
3. Telefon: 079103232, email: corneliu.vlad@gmail.com

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității dispoziției art.143 alin.(6) ale Legii insolabilității nr.149 din 29.06.2012 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.193-197, art.663 din 14.09.2013), cu modificările ulterioare, în partea sintagmei – "*Contestația debitorului nu se opune validării creanței*", prin prisma dispozițiilor art.7, art.16 alin.(2), art.20, art.23 alin.(2), art.26, și art.54 ale Constituției Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

În procedura Judecătorei Chișinău, sediul Central, se află pe rol cauza de insolabilitate nr.2i-1759/18 în privința debitorului SRL "Expauto Grup" c/f 1007600009188 intentată în baza hotărârii instanței de insolabilitate din 13.09.2018 prin s-a admis cererea introductivă înaintată de debitorul SRL "Expauto Grup" față de sine și sa constatat insolabilitatea sa.

Prin încheierea instanței de insolabilitate din 07.11.2018, în temeiul art.88 al Legii insolabilității, s-a desemnat în calitate de reprezentant al debitorului SRL "Expauto Grup" în proces de insolabilitate d-nul Bașcanean Sergiu în vederea reprezentării intereselor debitorului și participării la procedura de insolabilitate.

La data de 05 aprilie 2019 reprezentantul debitorului în procesul de insolabilitate d-nul Bașcanean Sergiu a depus contestație asupra creanțelor înaintate de ÎCS "Total Leasing & Finance" SA precum și a celor admise de către administratorul insolabilității în tabelul definitiv al creanțelor debitorului insolabil.

Pentru data de 10 aprilie 2019 a fost fixată ședința de validare a creanțelor creditorilor care au depus cereri de validare, în cadrul căreia instanța de insolabilitate urmează să valideze creanțele necontestate.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. Prevederile relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alin.(2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr.225 din 30.05.2003:

Articolul 22

Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se desfășoară pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

Articolul 26

Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și **egalității părților în drepturile procedurale**.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) **Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege** și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Articolul 27

Disponibilitatea în drepturi a participanților la proces

(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Articolul 172

Intentarea acțiunii reconvenționale

(1) Până la începerea dezbaterilor judiciare, pârâtul are dreptul să intenteze împotriva reclamantului o acțiune reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială.

(2) Intentarea acțiunii reconvenționale se face conform regulilor generale de intentare a acțiunii. Dispozițiile privind administrarea probelor se aplică în mod corespunzător.

3. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr.149 din 29.06.2012:

Articolul 1

Scopul și domeniul de reglementare

(1) Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

(4) Procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Articolul 4

Participanții la procesul de insolvență

(1) Participanți la procesul de insolvență sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, **debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului**, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

(2) Organele și **persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege**, realizarea în condițiile legii a drepturilor și a obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni.

Articolul 53

Reprezentarea drepturilor creditorilor

(3) Îndreptătit să participe la procedurile de insolvență este acel creditor care a formulat și căruia i s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanței prin includere în tabelul definitiv al creanțelor și care are dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, inclusiv asupra unui plan de restructurare, de a fi desemnat în calitate de membru al comitetului creditorilor, de a participa la distribuțiile de fonduri rezultate din restructurarea debitorului sau din lichidarea masei debitoare, de a fi informat sau notificat cu privire la desfășurarea procedurilor și de a participa la orice altă procedură reglementată de prezenta lege.

Articolul 88

Reprezentarea debitorului în procedura de insolvență

(1) După intentarea procedurii de insolvență sau a procedurii falimentului, adunarea generală a acționarilor/asociaților debitorului va desemna pe cheltuiala lor un reprezentant persoană fizică pentru a reprezenta interesele debitorului și ale acționarilor/asociaților acestora și pentru a participa la procedură din contul debitorului.

(2) Dacă nu este desemnat un astfel de reprezentant în termen de 10 zile lucrătoare din data publicării hotărârii privind intentarea procedurii de insolvență sau a procedurii falimentului, instanța de insolvență desemnează un reprezentant al debitorului din rândul persoanelor specificate la art. 247.

(3) Reprezentantul debitorului are următoarele atribuții:

a) exprimă intenția debitorului de a propune un plan al procedurii de restructurare în condițiile prezentei legi;

b) formulează contestații în cadrul procedurii reglementate de prezenta lege;

- c) după intrarea în procedura de insolvență sau în procedura falimentului, participă la inventar, semnând actul, primește raportul final și bilanțul de închidere, participă la adunarea convocată pentru soluționarea obiecțiilor și aprobarea raportului;
- d) participă la adunările creditorilor;
- e) primește notificarea privind închiderea procedurii.

Articolul 141

Statutul juridic al cererii de admitere a creanțelor

(1) Cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și **cererea de chemare în judecată**, cu excepțiile stabilite la art. 19.

Articolul 143

Tabelele creanțelor

(4) După intentarea procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul insolvenței/lichidatorul va întocmi tabelul definitiv al creanțelor, care va cuprinde toate creanțele înaintate împotriva patrimoniului debitorului la data intentării procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, inclusiv creanțele acceptate în tabelul preliminar. În tabelul definitiv se arată suma solicitată, suma admisă de administratorul insolvenței/lichidator și rangul de prioritate al creanței. Tabelul definitiv al creanțelor se aprobă de către instanța de insolvență la ședința de validare a creditorilor.

(5) La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanța de judecată care examinează cazul de insolvență a debitorului. Creditorii și **debitorul** au acces la tabelul creanțelor și **pot face contestații față de creanțele admise de administrator/lichidator în tabel**, precum și asupra celor înlăturate.

(6) O creanță acceptată și inclusă de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată **de debitor** sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată. **Contestația debitorului nu se opune validării creanței.**

(7) În urma verificării tabelului de creanțe definitiv și a materialelor din dosar, cu audierea administratorului/lichidatorului, judecătorul instanței de insolvență va valida creanțele incluse în tabel și necontestate de creditorii semnând în rubrica „Validat” în dreptul fiecărei creanțe trecute în tabel de administrator/lichidator. În cazul depunerii contestațiilor, judecătorul va semna în rubrica „Contestat” în dreptul creanței contestate și va consemna personal cu cifre în rubrica „Creanțe cu titlu provizoriu” suma creanței pe care o admite cu titlu provizoriu pe perioada examinării contestației. Judecătorul va menționa în tabel și persoana care a depus contestația. Mențiunile respective vor fi trecute pe cambii și pe alte titluri de creanțe.

Articolul 144

Creanțele contestate

(1) **Debitorul și creditorii** pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv.

(2) **Contestațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolvență cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității**

creanțelor incluse în tabelul definitiv. Contestațiile înaintate după termenul prevăzut se declară tardive și se restituie fără a fi examinate.

(3) Instanța de insolvabilitate soluționează contestațiile în ședință de validare sau în cadrul unei alte ședințe speciale, cu citarea contestatorului, a creditorului care deține creanța contestată, dacă acesta nu este chiar contestatorul, a administratorului insolvabilității/lichidatorului și a oricărei alte părți interesate, după caz.

4. Argumentele în sprijinul afirmațiilor de mai sus

În speță, consider că sintagma ”*contestația debitorului nu se opune validării creanței*” din conținutul alin.(6) al art.143 din Legea insolvabilității contravine prevederilor art.7, art.16 alin.(2), art.20, art.26 și art.54 ale Constituției Republicii Moldova.

Mai mult, sintagma în cauză generează confuzie și incertitudine juridică în raportul juridic reglementat, prin urmare contravine și prevederilor art. 23 alin.(2) din Constituție.

Conform **art.7 din Constituție**, Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Constituția este legea supremă a unui stat. Totodată, în textul Constituției lipsesc prevederi referitoare la lovirea de nulitate a actelor juridice care contravin Constituției, în acest sens fiind efectiv numai controlul constituționalității normei juridice invocate, care urmează a fi realizat urmare a prezentei sesizări.

Sintagma solicitată spre verificarea constituționalității ”*contestația debitorului nu se opune validării creanței*” din conținutul alin.(6) al art.143 din Legea insolvabilității contravine art.16 alin.(2) al Constituției.

Conform **art.16 alin.(2) din Constituție**, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

În prezenta sesizare nu se are în vedere încălcarea tratamentului juridic acordat creditorului și debitorului într-un proces de insolvabilitate, invocarea acestui principiu constituțional urmează a fi privit **sub aspect procesual consfințit inclusiv de art.22 și art. 26 ale Codului de procedură civilă - egalitatea instrumentelor procesuale efective puse la îndemâna părților în procesul civil.**

La fel, sintagma ”*contestația debitorului nu se opune validării creanței*” din conținutul alin.(6) al art.143 din Legea insolvabilității contravine **art.20 din Constituție** care instituie principiul accesului la justiție din care derivă dreptul la un proces echitabil.

Totodată urmează de menționat că, principiul „egalității armelor” reprezintă un element al conceptului mai larg de proces echitabil. Cerința egalității armelor, în sensul unui „echilibru just” între părți, se aplică în principiu, atât în materie civilă, cât și penală (Feldbrugge împotriva Țărilor de Jos, pct. 44). Egalitatea armelor implică obligația ca fiecareia dintre părți să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza – inclusiv probele – în condiții care să nu o situeze într-o situație de dezavantaj net față de partea adversă.

Așa dar, este evident că sintagma ”*contestația debitorului nu se opune validării creanței*” din conținutul art.143 alin.(6) a Legii insolvabilității, sub aspect procesual pune debitorul (reprezentantul

debitorului) în situație **net dezavantajată** în condițiile în care aceeași contestație formulată de un creditor asupra cererii de validare (sau creanței admise în tabel de administrator/lichidator) a altui creditor – **se opune validării**, prin urmare sintagma contestată în prezenta sesizare este contrară **art.20 din Constituție**.

La fel, sintagma "*contestația debitorului nu se opune validării creanței*" din art.143 alin.(6) a Legii insolvenței este contrară **art.26 din Constituție** căci nu permite apărarea procesuală a reprezentantului debitorului în procesul de validare a creanțelor, deoarece acesta nu poate reacționa prin mijloace procesuale **efective** la cererea de validare a creanței depusă de un creditor la etapa procedurii de validare a creanțelor, or în speță se atestă lipsa eficienței unui instrument procesual de altfel prevăzut de lege.

În acest sens urmează de menționat că, conform art.88 alin.(3) lit.b) al Legii insolvenței, reprezentantul debitorului deține **atribuția de a formula contestații** în cadrul procedurii reglementate de prezenta lege.

Conform art.143 alin.(5) din legea enunțată, *la expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanța de judecată care examinează cazul de insolvență a debitorului. Creditorii și debitorul au acces la tabelul creanțelor și pot face contestații față de creanțele admise de administrator/lichidator în tabel, precum și asupra celor înlăturate*, iar conform primului enunț al alin.(6) al art.143 al legii date, *o creanță acceptată și inclusă de administratorul insolvenței/ lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată*.

Astfel, este evident că – **în cazul în care debitorul (reprezentantul debitorului) a contestat creanța unui creditor cu cel puțin 3 zile înainte de ședința de validare – creanța creditorului respectiv nu poate fi validată!!!**

Așa dar, prin prisma art.88 alin.(3) lit.b) și art.143 alin.(5) ale Legii insolvenței – contestarea creanței creditorului de către debitor (reprezentantul debitorului) se prezintă ca un drept inalienabil al acestuia, de rând cu dreptul unui creditor de a contesta creanța altui creditor, prin urmare, efectele juridice ale exercitării acestui instrument procesual (acțiunii procesuale) ar trebui să fie identice în ambele situații.

Prin urmare constat că, sintagma contestată precum că, *contestația debitorului nu se opune validării creanței atestă un tratament diferențiat regimului și efectului juridic al formulării unei contestații anume în detrimentul debitorului (reprezentantului debitorului)*.

La caz se atestă că reieșind din dificultățile financiare curente, SRL "Expauto Grup" a înaintat în instanță cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență față de sine însăși. Raționamentul depunerii cererii introductive a rezultat din necesitatea aplicării mecanismelor legale privind satisfacerea creanțelor creditorilor care se conțin în Legea insolvenței.

În speță, se observă că cererea introductivă a fost înaintată de debitor, până la validarea creanțelor, doar debitorul (reprezentantul debitorului) și administratorul insolvenței sunt participanți la proces, or potențialul creditor până la validarea creanței sale nu este participant cu drepturi depline la procedura.

Aceasta interpretare rezidă din conținutul art.53 alin.(3) al Legii insolvenței care indică, că **îndreptătit să participe la procedurile de insolvență este acel creditor care a formulat și căruia i**

s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanței prin includere în tabelul definitiv al creanțelor și care are dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, inclusiv asupra unui plan de restructurare, de a fi desemnat în calitate de membru al comitetului creditorilor, de a participa la distribuțiile de fonduri rezultate din restructurarea debitorului sau din lichidarea masei debitoare, de a fi informat sau notificat cu privire la desfășurarea procedurilor și de a participa la orice altă procedură reglementată de prezenta lege.

În speță, prin sintagma contestată se crează o confuzie juridică, or creditorii care au formulat cereri de validare pe de-o parte încă nu sunt participanți deplini la procedură, contestația unui creditor asupra creanței înaintate de alt creditor se opune validării acestuia din urmă, iar contestația debitorului care deja este participant la proces – nu se opune validării.

Privită situația sub acest aspect, este imperioasă verificarea constituționalității sintagmei date prin prisma art.23 din Constituție.

Conform art.144 al Legii insolvenței, debitorul și creditorii pot formula contestații care se depun cu cel puțin 3 zile înainte de ședința de validare, iar instanța urmează să soluționeze contestațiile în ședința de validare sau într-o ședință specială cu citarea părților interesate.

Conform art.141 alin.(1) al legii insolvenței, *cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art. 19.*

În situația în care, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare o creanță nu a fost contestată de debitor sau creditor, creanța acceptată și inclusă în tabel de administrator insolvenței – **se consideră validată**. Prin urmare, în cazul validării unei creanțe **deși** este contestată de debitor (reprezentantul debitorului) cu 3 zile înainte de ședința de validare, suntem totuși în situația pronunțării unei hotărâri judecătorești de încasare a unei sume de bani din patrimoniul debitorului (se admite cererea de chemare în judecată).

Astfel, din analiza momentului expus, se atestă cu certitudine că, contestația debitorului (*care nu se opune validării*) este **ab initio lipsită de eficacitate** (reprezintă un drept procedural lipsit de substanță, inexistent), deoarece prin validarea creanței creditorului în pofida contestației depuse de debitor, **de facto instanța de insolvență se pronunță asupra fondului acelei creanței**, astfel pronunțând o hotărâre de încasare de la debitor a sumei bănești, hotărâre care nu mai poate fi schimbată.

Conform art.238 alin.(5) Cod de procedură civilă, *după semnarea hotărârii, nici un judecător nu poate reveni asupra opiniei sale.*

Astfel, ședința specială de examinare a contestației debitorului care se stabilește ulterior ședinței de validare a creanțelor, în cazul contestației formulate de debitor (reprezentantul debitorului), **de facto este un non sens juridic, or instanța nu-și poate revedea hotărârea luată.**

Conform art.26 CPC, *(1) procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.*

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Conform art.1 alin.(4) al Legii insolvenței, *procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.*

Astfel, în Codul de procedură civilă sunt prevăzute mecanisme de apărare procesuală a debitorului (pârâtului) prin care acesta se poate opune în proces, prin mijloacele procesuale admise de lege la cerințele creditorului (depunerea referinței, prezentarea de probe ș.a).

Spre exemplu, în CPC este reglementat institutul acțiunii reconvenționale, care în speță, raportat la procedura de insolvență, urmează să producă un efect similar cu cel al contestației formulate de debitor (reprezentantul debitorului) asupra cererii de validare (echivalentul cererii de chemare în judecată) depuse de creditor în procedură.

În aceste condiții, este evident că instanța de insolvență urmează să examineze contestația debitorului înainte de a valida final prin semnătură creanța creditorului respectiv (echivalentul pronunțării hotărârii judecătorești), or, în baza confuziei provocată de sintagma contestată, *de facto* instanța de insolvență apriori soluționează cerea de validare, contrar contestației depuse (pronunță soluția pe fond a cererii de chemare în judecată), iar apoi în ședința specială de examinare a contestației debitorului nimerește în capcana sintagmei respective, or deja instanța s-a pronunțat și nu poate revedea hotărârea luată.

Pe de altă parte, sintagma contestată din art.143 alin.(6) al Legii insolvenței în mod direct atentează la exercitarea efectivă a drepturilor acordate debitorului (reprezentantului debitorului) în art.88, 143 alin.(5), 144 alin.(1) din legea enunțată, de facto, transformând acest instrument procedural în unul iluzoriu și lipsit de substanță (efectivitate), de natură a restrânge exercițiul drepturilor procesuale prevăzute de lege.

Sub acest aspect, observ că, sintagma "*contestația debitorului nu se opune validării creanței*" din art.143 alin.(6) a Legii insolvenței contravine și **art.54 din Constituție**, or exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care însă trebuie să fie **proporționale și să corespundă unor exigențe unanim recunoscute**.

Un alt aspect al problemei ridicate **privește necesitatea stabilirii conformității sintagmei "*contestația debitorului nu se opune validării creanței* din art.143 alin.(6) a Legii insolvenței, prin prisma art.88 alin.(3) lit.b), art. 143 alin.(5), art.143 alin.(5) primul enunț, art.144 alin.(1),(2) din Legea insolvenței - cu prevederile art.23 alin.(2) din Constituție.**

În speță consider că, sintagma contestată prin raportare la exercitarea efectivă a drepturilor procedurale acordate de lege, creează confuzie. În acest fel normele clare ale art.88 alin.(3) lit.b), art. 143 alin.(5), art.143 alin.(5) primul enunț, art.144 alin.(1),(2) din Legea insolvenței care acordă posibilitatea exercitării efective a dreptului procesual de contestare a creanței de către debitor sau reprezentantul debitorului în procedura de validare a creanțelor (similar contestației unui creditor asupra creanței altui creditor), devin automat incerte prin existența în lege a sintagmei contestate, astfel suntem în situația unei evidente incertitudini juridice.

Mai mult, în accepțiunea autorului prezentei sesizări, sintagma contestată nu permite persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă în mod rezonabil consecințele conduitei (să conteste sau să nu conteste, căci oricum contestația nu se opune validării).

Urmează de menționat că, Curtea Constituțională dispune de o jurisprudență formată în privința corespunderii normelor juridice prevederii art.23 din Constituție.

Astfel, Curtea Constituțională în paragraful 45 din hotărârea nr. 5 din 06.03.2018, menționează că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a **certitudinii juridice**, iar potrivit paragrafului 46 al aceleiași hotărâri, Curtea a reținut că **principiul legalității și al certitudinii**

juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.

În hotărârea sa nr. 26 din 23.11.2010, Curtea Constituțională a reținut că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție (a se vedea paragraful 10 al hotărârii Curții).

Totodată, în hotărârea sa nr. 26 din 27.09.2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Prin urmare, Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în general două cerințe față de legi. În primul rând, legea trebuie să fie accesibilă. În al doilea rând, aceasta nu poate fi considerată „lege” doar dacă este formulată cu o precizie suficientă, care permite cetățeanului să-și controleze comportamentul; el trebuie să poată prevedea, în cazurile când este necesar și cu ajutorul cuvenit, într-un grad rezonabil, în circumstanțe specifice, consecințele care pot surveni în urma acțiunii sale (Cauza *The Sunday Times v. the United Kingdom*, 26.04.1979, §49).

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza „*Rotaru vs. România*”, hotărârea din 04.05.2000, paragraful 55, a statuat cu privire la cerința previzibilității legii, că o normă este „previzibilă” numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate, să își corecteze conduita. În jurisprudența sa, Curtea a mai subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.

Curtea Europeană a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (cauza *Amann v. Elveția*, hotărârea din 16 februarie 2000, § 56). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza *Silver și alții v. Regatul Unit*, hotărârea din 25 martie 1983, §80).

Astfel, s-a instituit o obligație generală, impusă tuturor subiecților de drept, inclusiv autorității legiuitoare, care trebuie să se asigure că activitatea de legiferare se realizează în limitele și în concordanță cu Legea fundamentală a țării și, totodată, să asigure calitatea legislației. Aceasta întrucât, pentru a respecta legea, ea trebuie cunoscută și înțeleasă, iar pentru a fi înțeleasă, trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă, așadar să ofere securitate juridică destinatarilor săi.

Așa dar, în speță, la data înaintării prezentei sesizări, se atestă intervenirea unui incident în cadrul derulării procesului de insolvabilitate, în special a petrecerii ședinței de validare a creanțelor care urmează a avea loc la 10.04.2019 în cauza de insolvabilitate SRL "Expauto Grup" aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău sediul Central.

Sintagma asupra căreia se cere verificarea constituționalității, *de facto* servește temei pentru neglijarea drepturilor procesuale ale debitorului (reprezentantului debitorului) în situația contestării până la ședința de validare a creanțelor înaintate și/sau admise de administrator/lichidator în tabelul creanțelor debitorului insolubil, fiind evidentă diferența de tratament în efectele exercitării dreptului procesual invocat în coraport cu aceeași situație exercitată de către/între creditori, situație în care creanțele acestora nu se validează la ședința de validare până nu se examinează contestațiile în ședință specială, care de regulă este ulterioară ședinței de validare a creanțelor.

În acest sens, problema ridicată privește aplicabilitatea și relevanța normei contestate pentru soluționarea speței din procesul de insolvabilitate, astfel consider că prezenta sesizare întrunește condiția esențială pentru admisibilitate.

De altfel, jurisprudența în materie atestă că instanțele de insolvabilitate aplică de la caz la caz sintagma contestată în cadrul ședințelor de validare a creanțelor în cauzele de insolvabilitate.

Astfel, incertitudinea creată de sintagma contestată în prezenta sesizare, *de facto* creează confuzie în aplicarea corectă și uniformă a procedurii de validare a creanțelor și stabilirii corecte a masei credale în cadrul procedurii de insolvabilitate.

Prin urmare, tratamentul diferențiat, inechitabil, confuz și discriminatoriu este *apriori* unul de natură prejudiciabilă și creează premisele unei jurisprudențe neunitare, situație în care se încalcă prevederile Convenției europene a drepturilor omului, or practica judiciară neunitară este contrară principiului securității raporturilor juridice (cauza Beian vs. România nr. 30658/05).

În aceste condiții, este evident că, prezenta sesizare reprezintă un instrument de apărare a drepturilor debitorului (reprezentantului debitorului) ca participant la procesul de insolvabilitate cu un **rol activ**, menit să contribuie la stabilirea corectă a mărimii creanțelor, creanțe care se supun principiului certitudinii și exigibilității, la satisfacerea în măsura posibilității a creanțelor creditorilor, precum și după caz să contribuie la depășirea stării de insolvabilitate cu restabilirea activității sale (restructurare).

Totodată, prezenta sesizare a excepției de neconstituționalitate atestă existența unei probleme juridice a cărei rezolvare trebuie să preceadă soluționării cererilor de validare a creanțelor înaintate, până la petrecerea ședinței de validare a creanțelor în cadrul procesului de insolvabilitate al SRL "Expauto Grup".

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Reieșind din considerentele expuse în sprijinul sesizării, solicit Curții Constituționale să declare neconstituțională sintagma - "*Contestația debitorului nu se opune validării creanței*" din art.143 alin.(6) a Legii insolvabilității, deoarece, contravine dispozițiilor art.7, art.16 alin.(2), art.20, art.23 alin.(2), art.26, art.54 ale Constituției Republicii Moldova.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Aparent, Curtea Constituțională nu a examinat anterior constituționalitatea sintagmei – ”Contestația debitorului nu se opune validării creanței” din art.143 alin.(6) a Legii insolvențării.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

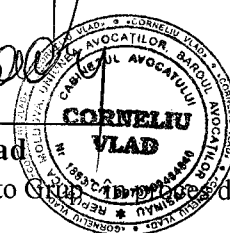
- 1) Copia dispozitivului hotărârii Judecătorei Chișinău sediul Centru nr.2i-1759/18 din 13.09.2018 de intentare a procesului de insolvențare – 1 filă;
- 2) Copia încheierii instanței de insolvențare nr.2i-1759/18 din 07.11.2018 – 1 filă;
- 3) Copia BI al reprezentantului debitorului – 1 filă;
- 4) Copia mandatului avocațial seria MA nr.1166464 din 03.12.2019 – 1 filă;
- 5) Copia contestației reprezentantului debitorului din 05.04.2019 – 2 file.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Chișinău

Data : 08.04.2019

Av. Corneliu Vlad

în interesele reprezentantului debitorului SRL ”Expauto Grup” de insolvențare

ÎN CHEIERE
În numele Legii

10 aprilie 2019

Judecătoria Chișinău (sediul Central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Grefier

Gheorghe MÎȚU

Vadim BALAN

mun. Chișinău

Cu participarea:

Administratorului insolvenței SRL "Expauto Grup" – Panciuc Adrian

Reprezentantului reprezentantului debitorului SRL "Expauto Grup", Bașcanean Sergiu – avocatul Vlad Corneliu

Examinînd în ședința de judecată publică cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de reprezentantul reprezentantului debitorului SRL "Expauto Grup", Bașcanean Sergiu – avocatul Vlad Corneliu în cauza de insolvență intentată față de SRL "Expauto Grup",

A C O N S T A T A T :

La data de 23 august 2018, debitorul SRL "Expauto Grup" s-a adresat cu o cerere introductivă solicitînd intentarea procesului de insolvență în privința sa.

Prin încheierea Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 03 septembrie 2018, a fost primită în procedură cererea introductivă înaintată de debitorul SRL "Expauto Grup" privind intentarea procesului de insolvență în privința sa, iar prin hotărîrea SRL "Expauto Grup" a fost intentat procesul de insolvență, iar în calitate de administrator al procesului de insolvență, a fost numit administratorul autorizat Dorfman Ludmila.

Prin încheierea Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 04.12.2018 s-a admis cererea de demisie a administratorului insolvenței SRL "Expauto Grup", Dorfman Ludmila și s-a desemnat în calitate de administrator al insolvenței SRL "Expauto Grup", administratorul autorizat Panciuc Adrian, deținător al autorizației nr. 98 din 14.01.2015, eliberată de Ministerul Justiției.

La data de 08.04.2019, prin cancelaria instanței de judecată a parvenit cererea din partea reprezentantului reprezentantului debitorului SRL "Expauto Grup" Bașcanean Sergiu, în cadrul procesului de insolvență, avocatul Vlad Corneliu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 143, alin. (6) din Legea insolvenței, în partea reglementării conform căreia "contestația debitorului nu se opune validării creanței".

În ședința de judecată reprezentantul reprezentantului debitorului SRL "Expauto Grup", Bașcanean Sergiu – avocatul Vlad Corneliu a susținut cererea înaintată, solicitînd admiterea acesteia.

În ședința de judecată administratorul insolvenței SRL "Expauto Grup" – Panciuc Adrian a solicitat admiterea cererii înaintate de reprezentantul debitorului.

Studiind cererea depusă, instanța de judecată ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie admisă, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 12¹, alin. (1)-(3) CPC rezultă că: în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Din prevederile art. 135, alin. (1), lit. g) din Constituție rezultă: Curtea Constituțională rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Potrivit pct. 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate): "[...] controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. [...] dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale".

Potrivit pct. 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a statuat că: "[...] judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

[...] verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82".

Din conținutul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate rezultă că se solicită verificarea constituționalității art. 143, alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în partea reglementării conform căreia "*contestația debitorului nu se opune validării creanței*" prin prisma art. 7, 16, alin. (2), 20, 23, alin. (2), 26, 54 din Constituție.

Ținând cont de faptul că au fost întrunite toate condițiile citate mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea înaintată urmează să fie admisă.

Reieșind din cele expuse mai sus, în temeiul art. 135, alin. (1), lit. a) și g) Constituție, art. 12, alin. (1) și (3) CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

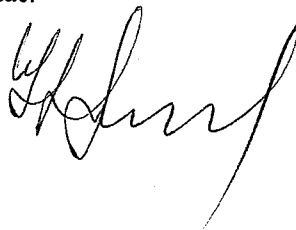
Se admite cererea reprezentantului debitorului SRL "Expautogrup", Bașcanean Sergiu – avocatul Vlad Corneliu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 143, alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în partea reglementării conform căreia "*contestația debitorului nu se opune validării creanței*".

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 143, alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 în partea reglementării conform căreia "*contestația debitorului nu se opune validării creanței*".

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Copia corespunde originalului

Gheorghe MÎȚU